

**RTU studiju kurss "Darba un komercietības"**

0R000 Rēzeknes akadēmija

**Vispārējā informācija**

|                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kods                                                | RA0049                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Nosaukums                                           | Darba un komercietības                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Studiju kursa statuss programmā                     | Obligātais/Ierobežotās izvēles                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Atbildīgais mācītspēks                              | Inese Novika - Direktora vietnieks                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Apjoms daļās un kredītpunktos                       | 1 daļa, 6.0 kredītpunkti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Studiju kursa īstenošanas valodas                   | LV                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Anotācija                                           | Studiju kurss sniedz visaptverošu ieskatu darba un komercietību tiesiskajā regulējumā, kā arī šo nozaru praktiskajā piemērošanā Latvijā un Eiropas Savienībā. Kurss veicina izpratni par darba attiecību un uzņēmējdarbības tiesisko pamatu, kā arī attīsta prasmes identificēt un risināt tiesiskus jautājumus, kas saistīti ar darba līgumiem, darba strīdiem, darba samaksu un komercdarbības attiecībām. Kursā tiek aplūkoti uzņēmējdarbības tiesību avoti, komercreģistrs, komersantu veidi, to tiesības un pienākumi, komercsabiedrību organizatoriskā struktūra, atbildība un reorganizācija.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs | Studiju kursa mērķis ir attīstīt studentos profesionālas kompetences un praktiskās prasmes darba un komercietību piemērošanā, veicinot spēju analizēt, interpretēt un pielietot normatīvos aktus, risināt ar darba un uzņēmējdarbību saistītus juridiskus jautājumus un pieņemt pamatotus lēmumus tiesiskā un komerciālā vidē.<br>Studiju kursa uzdevumi:<br>- sniegt zināšanas par darba tiesisko attiecību regulējumu un komercdarbības formām, komercsabiedrību organizatorisko uzbūvi;<br>- attīstīt prasmi piemērot darba un komercietību normas praktiskās situācijās;<br>- veicināt prasmi juridiski analizēt un risināt darba un komercstrīdus atbilstoši tiesību normām;<br>- nodrošināt studentu gatavību profesionālai darbībai uzņēmumos.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi     | Studiju kursa apguves laikā studējošie patstāvīgā darbā, atsaucoties uz darba un komercietību normatīvo regulējumu un mācību materiālu, izpilda uz teorētiskajām zināšanām un tiesu prakses balstītus uzdevumus (mājas darbs). Patstāvīgi, gatavojoties plānotajiem pārbaudes darbiem, semināriem, jāveic mācību literatūras un normatīvo aktu analīze atbilstoši lekciju tēmām un avotiem, kā arī jāapzina publicētā tiesu prakse, izmantojot interneta resursus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Literatūra                                          | Obligātā / Obligatory:<br>1. Skultāne I., Slaidiņa V. Darba tiesības. 3.papildinātais un pārstrādātais izdevums. - Rīga: Zvaigzne ABC, 2023. - 288 lpp.<br>2. Strupiņš A., Komerclikuma komentāri. A daļa. Komercdarbības vispārīgie noteikumi (1.-73. panti), „A.Strupiņa juridiskais birojs” SIA, 2003.<br>3. Strupiņš A., Komerclikuma komentāri. B daļa. Kapitālsabiedrības (134.-184. panti), „A.Strupiņa juridiskais birojs” SIA, 2003.<br>Papildu / Additional:<br>1. Polis F., Ievads Eiropas Savienības darba tiesībās. - Rīga: Rīgas Starptautiskā Ekonomijas un biznesa augstskola, 2004.<br>2. Balodis K., Ievads civiltiesībās. - Rīga: Zvaigzne ABC, 2007.<br>3. Darba likums/LV, 06.07.2001. Nr. 105 (2492), <a href="http://www.likumi.lv">www.likumi.lv</a><br>4. Komerclikums: publicēts „Latvijas Vēstnesis”, 158/160 (2069/2071), 04.05.2000., <a href="http://www.likumi.lv">www.likumi.lv</a><br>5. Darba likums ar komentāriem 2020, <a href="https://arodbiedribas.lv/wp-content/uploads/2020/02/new_dl_ar_kom.pdf">https://arodbiedribas.lv/wp-content/uploads/2020/02/new_dl_ar_kom.pdf</a><br>6. Autoru kol.: L.Rasnačs, S.Rudāns, A.Mazzoni u.c. Komercietību aktuālie jautājumi Latvijā un Eiropā: komercdarījumi, atbildība, komercstrīdi. R.: Tiesu namu aģentūra, 2013.<br>7. Novicāne E., Valdes locekļa atbildība kapitālsabiedrībās. - Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2021.<br>8. Darbinieku atbildība un sodu piemērošana. Pieejams: <a href="https://lvportals.lv/e-konsultacijas/18764-darbinieku-atbildiba-un-sodu-piemerosana-2019">https://lvportals.lv/e-konsultacijas/18764-darbinieku-atbildiba-un-sodu-piemerosana-2019</a><br>9. Sociālais dialogs un sociālo partneru definīcija. Pieejams: <a href="https://arodbiedribas.lv/wp-content/uploads/2019/11/sociala.dialoga.un_.socialo.partneru.definicija.tiesibu.aktos_29072011_g_ala.pdf">https://arodbiedribas.lv/wp-content/uploads/2019/11/sociala.dialoga.un_.socialo.partneru.definicija.tiesibu.aktos_29072011_g_ala.pdf</a><br>10. Soli pa solim līdz koplīgumam. Pieejams: <a href="https://arodbiedribas.lv/wp-content/uploads/2019/11/soli_pa_solim.pdf">https://arodbiedribas.lv/wp-content/uploads/2019/11/soli_pa_solim.pdf</a><br>11. <a href="http://www.likumi.lv">www.likumi.lv</a><br>12. <a href="http://www.lm.gov.lv">www.lm.gov.lv</a><br>13. <a href="http://www.ur.gov.lv">www.ur.gov.lv</a><br>14. <a href="http://www.vdi.lv">www.vdi.lv</a><br>15. <a href="http://www.itiesibas.lv">www.itiesibas.lv</a> |
| Nepieciešamās priekšzināšanas                       | Nav prasību.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

**Studiju kursa saturs**

| Saturs                                                                                | Pilna un nepilna laika klātienes studijas |                | Nepilna laika neklātienes studijas |                |
|---------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|----------------|------------------------------------|----------------|
|                                                                                       | Kontakt stundas                           | Patstāv. darbs | Kontakt stundas                    | Patstāv. darbs |
| Darba tiesību jēdziens un avoti. Darba tiesību norobežošana no citām tiesību nozarēm. | 4                                         | 0              | 0                                  | 0              |
| Eiropas Savienības darba tiesības un to īstenošana Latvijā.                           | 2                                         | 4              | 0                                  | 0              |

|                                                                                                                                                                         |    |    |   |   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|----|---|---|
| Darba tiesisko attiecību jēdziens, rašanās pamats un raksturojums. Darba tiesisko attiecību subjekti.                                                                   | 4  | 6  | 0 | 0 |
| Darba līguma jēdziens, priekšmets, saturs un forma. Darba līguma sagatavošana, noslēgšana un grozīšana.                                                                 | 4  | 6  | 0 | 0 |
| Darba tiesisko attiecību izbeigšanās.                                                                                                                                   | 4  | 8  | 0 | 0 |
| Darba laika un atpūtas laika tiesiskais regulējums.                                                                                                                     | 4  | 6  | 0 | 0 |
| Darba samaksas jēdziens, vispārīgie noteikumi. Darba samaksas sistēmas. Izdevumu atlīdzināšana.                                                                         | 4  | 6  | 0 | 0 |
| Darba koplīguma jēdziens, subjekti un saturs. Darba koplīguma noslēgšanas kārtība. Darba strīdu jēdziens, tiesiskais regulējums.                                        | 4  | 6  | 0 | 0 |
| Uzņēmējdarbības tiesību jēdziens un avoti. Uzņēmējdarbības tiesību attīstība Latvijā.                                                                                   | 2  | 4  | 0 | 0 |
| Komersanta, komercdarbības un saimnieciskās darbības jēdzieni. Komercreģistra jēdziens, komercēģistrā ierakstāmās ziņas.                                                | 4  | 6  | 0 | 0 |
| Prokūra un parastā komercpilnvara. Mākleris. Komercāģents. Komersanti. Individuālais komersants, jēdziens, tiesības un atbildība. Pilnsabiedrība un komandītsabiedrība. | 4  | 8  | 0 | 0 |
| Kapitālsabiedrība – jēdziens, dibināšana, dibinātāji, dalībnieki, pamatkapitāls, pamatkapitāla apmaksa un apmaksas veidi, atbildība, peļņa.                             | 4  | 8  | 0 | 0 |
| Sabiedrība ar ierobežotu atbildību. Pamatkapitāls. Sabiedrības pārvalde.                                                                                                | 4  | 6  | 0 | 0 |
| Akciju sabiedrība. Pamatkapitāls. Akciju sabiedrības organizatoriskā struktūra – akcionāru sapulce, padome, valde.                                                      | 4  | 6  | 0 | 0 |
| Komersabiedrību reorganizācija. Reorganizācijas veidi, kārtība. Atsevišķu reorganizācijas veidu īpašie noteikumi.                                                       | 4  | 8  | 0 | 0 |
| Komercdarījums. Atsevišķu komercdarījumu veidi un to noteikumi.                                                                                                         | 4  | 6  | 0 | 0 |
| Eksāmens                                                                                                                                                                | 2  | 0  | 0 | 0 |
| Kopā:                                                                                                                                                                   | 62 | 94 | 0 | 0 |

#### Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

| Sasniedzamie studiju rezultāti                                                                                                       | Rezultātu vērtēšanas metodes                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|
| Spēj analizēt un interpretēt darba tiesību un komerc tiesību normas atbilstoši to piemērošanas kontekstam.                           | Diskusijas, uzdevumu risināšana, kontroldarbu izpilde, eksāmens. |
| Spēj identificēt un interpretēt tiesību normas, kas piemērojamas konkrētās praktiskās situācijās, saistītās ar tiesiskām attiecībām. | Diskusijas, uzdevumu risināšana, kontroldarbi, eksāmens.         |
| Prot sagatavot juridiskus dokumentus darba un komercdarbības jomā.                                                                   | Diskusijas, uzdevumu risināšana, praktiskās nodarbības.          |
| Spēj pielietot iegūtās zināšanas profesionālajā darbībā.                                                                             | Diskusijas, uzdevumu risināšana, kontroldarbu izpilde, eksāmens. |

#### Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

| Kritērijs                    | % no kopējā vērtējuma |
|------------------------------|-----------------------|
| Kontroldarbi (3)             | 20                    |
| Uzdevumi (mājas darbi)       | 20                    |
| Darbs semināros (diskusijas) | 10                    |
| Eksāmens                     | 50                    |
| Kopā:                        | 100                   |

#### Studiju kursa plānojums

| Daļa | KP  | Stundas  |          |         | Pārbaudījumi |        |       |
|------|-----|----------|----------|---------|--------------|--------|-------|
|      |     | Lekcijas | Prakt d. | Laborat | Ieskaite     | Eksām. | Darbs |
| 1.   | 6.0 | 32.0     | 30.0     | 0.0     |              | *      |       |